

מסלול סיוע לתעשייה - היערכות למס פחמן

דצמבר 2024
 חוזר מקצועי מספר 75/24

ברצוננו לעדכן בדבר מסלול סיוע חדש, שייצא במסגרת הוראת מנכ"ל. ניתן להגיש בקשות במסלול זה החל מיום 19 בדצמבר 2024, על בסיס כל הקודם זוכה.

מטרת המסלול ליצור תמריץ משלים למס הפחתת גזי חממה, ולספק תמיכה למפעלים, אשר לוכדים חלק מהפחמן הנוצר מתהליך הייצור שלהם, ובכך מפחיתים את פליטת הפחמן לאטמוספירה.

עד שנת 2030 יעלה בהדרגה המס על פחם, מזוט, גפ"מ וגז טבעי. להעלאת המס השלכות שונות, בין היתר, הדבר יביא לעלייה בתעריף החשמל. מס הפחמן מהווה תמריץ להפחתת צריכת דלקים פוסיליים מאחר שהוא מייקר אותם, ומנגד לעודד מעבר למקורות אנרגיה חלופיים ו"נקיים" יותר דוגמת אנרגיות מתחדשות.

להלן שיעורי מס הפחמן הצפויים לשנים הבאות (ש"ח לטונה):

דלק	2025	2026	2027	2028	2029	2030
פחם	147	195	255	335	415	515
גז טבעי	33	54	80	114	149	192
מזוט 0.5%	92	204	344	531	717	951
מזוט 1%	1,168	1,281	1,421	1,607	1,794	2,028
גפ"מ	176	239	318	423	527	658
פטקוק	110	198	307	454	600	783

המתווה המתוכנן לסיוע לתעשייה

- **מענקי הסתגלות:** מנגנון דמוי מכסות הפליטה באירופה שיתמרץ התייעלות אנרגטית בתעשייה. במסגרת זו יקבלו המפעלים מכסות פליטה פטורות ממס פחמן בכמות שתלך ותצטמצם מדי שנה בהתאם לשיעור ההתייעלות שמצופה מהתעשייה.
- **מענקי התייעלות:** מיועדים לגופים שלא זכאים למענקי הסתגלות, במטרה שיעברו לטכנולוגיות פחות מזהמות – כגון מעבר מדלקים פוסיליים לחשמל, או התייעלות בתהליכי הייצור.
- **מענקים לקידום טכנולוגיות ללכידת פחמן:** גובה המענקים יהיה בהתאם לגובה מיסוי הפחמן, כך שאם מפעל לוכד את גזי החממה שהוא פלט, הוא לא יהיה ממוסה בשיעור החיסכון שנוצר בפליטה שלו כתוצאה מלכידת הפחמן.

עקרונות המסלול

מבקש הסיוע הינו תאגיד רשום בישראל או עוסק מורשה, לרבות מפעל המייצר חשמל, שמתקיימים בו התנאים הבאים במצטבר:

- מנהל הנהלת חשבונות נפרדת ועצמאית בהתאם לכל דין.
- צריכת הדלקים המינימלית של המפעל בתקופת הבסיס לא פחתה מ-MMBTU 3,489.

מבקש סיוע, אשר יוכיח כי הצליח לצמצם את פליטות הפחמן נטו ליחידת דלק החייב במס פחמן בהשוואה להליך שריפה (למשל באמצעות לכידת פחמן לפני או אחרי שלב השריפה תוך ביצוע טיפול בפחמן הנלכד), יהיה זכאי למענק.

היקף המענק יהיה בגובה היקף הפחמן לפיצוי כפול שיעור המס התוספתי על גז טבעי באותה שנה, ובכל מקרה לא יעלה על סך עלות מס הבלו התוספתי, אשר המפעל מחויב לשלם בשנה זו. סכום הסיוע יחושב עבור כל שנה כולה או חלקה בנפרד, בהתאם לתקופת הסיוע שנקבעה ובהתבסס על שיעורי המס על גז טבעי שנקבעו בהחלטת ממשלה מספר 1261.

מבקש הסיוע מתחייב לבצע פרויקט העומד בתנאים הבאים:

- לכידת הפחמן דו חמצני, ניקוי, העברתו, אחסונו הזמני וטיפולו ייעשו על בסיס שיטה מתאימה לפרויקט, כאשר היקפי הפחמן המעורב בשלבים השונים ניתנים לכימות במונחי טון שווה ערך פחמן דו חמצני.
- כימות זה יתבצע על בסיס מתודולוגיה המתאימה לפרויקט הנתון, ואשר מתבססת על הנחיותיו של גוף בינלאומי מוכר.

מוצע לעשות את הפעולות הבאות:

- בחינה מחודשת של חוזים, קיימים ועתידיים, במיוחד בתחום אספקת האנרגיה, כגון הסכמי רכישת חשמל (PPAS) וגז (GSPA) וכן מומלץ לבחון הוראות קיימות העוסקות בשינויי מיסוי.
- לשקול את תמהיל הדלקים, למשל מעבר ממזוט לגז טבעי או לאנרגיות מתחדשות, תוך בחינת ההיבטים המשפטיים הכרוכים בכך.
- לבחון גם את ההשפעה על שרשרת האספקה, כולל אפשרות של עליית מחירים מצד ספקים עתירי אנרגיה, ולהיערך לדרישות רגולטוריות חדשות, במיוחד בתחום הדיווח על פליטות פחמן.
- בחינה של אופן הגילוי וההצגה של השפעות מס הפחמן בדוחות הכספיים, והצורך בהפרשה לחבויות עתידיות והשפעה על שווי נכסים.
- היערכות לדרישות איסוף נתונים ודיווח שצפויות להיות מוטלות בעתיד.

למידע נוסף ניתן לפנות לר"ח (משפטן) אייל לבנת: 052-3632125, eyal@mbtcpa.co.il